

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VÁLASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESÜLET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő:
KUTI ISTVÁN.

Kiadó és lapkiadó:
JOERGES AGOST.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak.
Nyiltír díja soronként 20 fl. Bélyegdíj minden hirdetésért 60 fl.

Megjelen minden csütörtökön.

Létért való küzdelem.

Nap-nap után van alkalmunk a hazai társadalom minden rétegében uralkodó elégtelenséget szemlélni. Láthatjuk, hogy mindenféle mozgalmak indultak és indulnak meg, melyeknek célja az egyes társadalmi osztályok anyagi érdekeinek támogatása, anyagi viszonyainak javítása.

Ilyen érdekkongresszusaik voltak már többek között az orvosoknak, ügyvédeknek, tanítóknak, magántisztviselőknek és nőnköknek.

De mit használtak ezek?!

Láttuk talán, hogy a mozgalmak fényes eredményel jártak? Megadhatjuk erre is a megfelelő választ, mely bizony nagyon szomorúan hangzik: nem.

És miért nem?

Feleletképen hozunk fel egy rövid hasonlatot, az élófát. Ha a fa gyökere nem egészséges, nem ép akkor annak törzse sem. Így vagyunk társadalmunkkal is. Talán mondhatjuk, hogy a kereskedelem és ipar képezi bármely ország mai társadalmának gyökerét. E két tényező az országnak fokmérője, melytől nagyon, de nagyon sok függ.

Jelen cikkünkben azonban csak annak megvitatására szorítkozunk, hogy minő befolyást gyakorol a kereskedelem és ipar a társadalom egyes elemeire. Ha jól van kifejlődve és népszerű a kettő (használjuk ez

utóbbi jelzőt azért, mert különösen a kereskedelem hazánkban a legutóbbi időkig egyszerűen megvetett foglalkozásnak tekintett) akkor az illető ország jólétnek fog üvögni, polgárai megelégedettebbek lesznek, lévén bőven és jól jövedelmező foglalkozásuk. Mig ahol ipar és kereskedelem nagyon gyöngye lábon állnak, ott a szociálizmus is könnyen felüti tanyáját, vagyis elégedetlenség fog uralkodni.

Hogy mi összefüggés van ebben, azt alább kimutatjuk, állításunk bebizonyítására azonban a következő tények és érvek szolgáljanak:

Manapság hazánkban a különféle iskolából évenként igen sokan kerülnek ki. Egy nagy csomó ügyvéd, orvos, mérnök, tanító stb., valamennyien a legvérmesebb reményekre jogosítvák. Egy részét a szerencse és az ugynevezett „protekczió“ segíti egy jobb jövőhöz, nagy része azonban — sajnos — nem juttathatja érvényre a gyakorlatban ismereteit, mert — nines tere és így kifejlődik a műveltebb társadalmi osztálynál is — a proletárizmus!

De mit is csinálnak annyi ügyvéddel, orrossal stb. Tudomásunk szerint csak a fővárosban 3000—3200 orvos, 4500—5000 ügyvéd és sok ezer más mindenféle kvalifikációval bíró egyén van.

Vegyük most példaképen az ügyvédeket. Az 5000 közül van talán 200, ki nagyon

jó hírnévnek örvend, ki keresett ember, van vagy 2500, ki foglalkozásából szépen megél, de a többi szintén diplomával és talán tehetőséggel is bíró egyén erősen küzd a létért, igen sok bizonyosan éhezik és egyáltalában nyomorult módon tengeti életét. Áll ez a megdöbbentő arány egy pár más osztályra is.

Tekintsünk még egy másik oldalra is.

A kereskedelmi iskolából évenként körülbelül 1500 fiatal ember kerül ki. Mindegyik szintén tele van a legszebb illuziókkal a jövőre nézve, midőn az élet harczerére lép. Azt hiszik hogy legalább is bankigazgatók lesznek. Ebbeli reményükben tódulnak is a bankintézetek felé, 10%-ja talán is bankban alkalmazást más része egyes kereskedői házakhoz, vagy iparvállalathoz megy; egy része pedig egyáltalán nem talál alkalmazást.

Kövessük azonban a bankokba tóduló részt. Vajjon mi történik velük. Bedugják őket valami osztályba (pl. a boríték címző osztályba) hol 1/2—1 évig a díjtalan gyakornoki tisztet viselik, később csekély fizetést kapnak és csak évek múlva tudnak annyira vergődni, hogy fizetésükből valahogy megélhetnek. Mellesleg megjegyezzük, hogy egész életünkben csak borítékokat címmeznek, mert abban az osztályban maradnak, melyekben működésükben megkezdtek.

De azért iparvállalatokhoz még sem

A „SELMECZBÁNYAI HIRADÓ“ TÁRCZÁJA.

Felelet a kíváncsinak.

A római katolikus papnak nem szabad nősülnie, nőt szeretnie.

Lemond fölzenelésekor a püspök és sok tanu előtt nagy dícsőségről, nagy boldogságról: az atyaságról és a nő szerelméről.

Isten sokat adhat az embernek, egyet soha: a teremtő hatalmát.

Ez tisztán a végtelen Lény ereje, dícsősége. Teremteni ember nem tud, mert az ember nem ura a számtannak, a kémiai laboratoriumnak, a festékek színjátékának, hanem szolgálja, famulusa, laboransa.

A végtelen Ur, az Eloihim, azon egyetlen Lény, aki ebben a fényben fűrdek: a teremtés fényében. De jó kedvében megrepszeltette fölséges öltönyét és e repedésen kiömlött egy kevés lángsugár a sötét mélységbe és elborította fényével az embert és ekkor az angyali karok tapsolni kezdtek és elneveztek a férfit *atyának*, a nőt *anyának*.

Az angyal nem irigy, pedig soha sem lehet atyává, azért tapsolt.

Ebben a föld felülmulta az eget.

Az angyalok egyedek, külön, egymástól függetlenül születtek, mint a kőkrisztályok, nem egymástól valók.

És az atyai hatalomban az ember részese lett a Teremtő munkásságának, dícsőségének.

Ne esdaljátok, ha az atyai érzés, az atya öntudata oly mély, hogy a férfiak, az apák nem képesek a logicszabh élelen keresztül sem ezt a folyamat kimeríteni, hogy unosuntalan ebből meregetnek erőt, gondolatot, hogy ebből szüresölnek keléskor, fekvéskor, hogy jóformán fűrödnek benne, mint a lubiczoló gyerekek.

Hiszzen nem kell ezt ilyen czifrán elmondani, leírni tudni, elég ha érzi lelkében ezt a folyamat, a teremtő életfolyomát.

És a római katolikus pap lemond erről az isteni hatalomról.

Mire való ez?

Mikor az ősz püspök arany palástjában, bitor-székében utoljára beszél hozzájok és a gyöngéket mintegy utoljára fölcsóltja, hogy még elmehetnek, a jó fiuk félkörben, hosszu fehér gyolesöltönyben arczarabolva fekszenek előtte és sirnak.

Mikor fölkelnek, a ragyogó fapadlón, a parketten nedves foltokat látnak a vendégek, oda esett néhány könnyecsepp.

Nem a bánat, a kétségbeesés, a szerelem könnyei, hanem a megindulás könnyei.

Ez már nem alku, nem a lélek vergődése, hanem a tavasi hajnal harmatja, nemsokára fölkel a nap és a harmat hamar fölzárad.

Micsoda napot vár a pap?

Megálljatok.

Sokszor kérdeztek fölem kissé tréfás, kissé ingerkedő módon és valahány pap jár e földön, ez a kérdés örökké követi őt, követ engem is: szerettem-e nő?

Érdekes dolgok!

Tudom, hogy nem kérdik, hanem csak egy feleletet várnak, hogy rámondjam: igen.

Dehogy kérdik, dehogy kérdik, azt hiszik, hogy *tudják már*.

Ha nem felelek hitők, véleményök szerint kaczagnak.

Érdekes népség, azt hiszitek-e, hogy a római katolikus püspök a fölzenelésnél azt teszi, amit egykor az inka papok, az indián papok Mexikóban tettek: hogy kihuz a eszmaszára mögül egy kosszu kést és a fiatal ember mellét fölhasítja és kivieszi a szívet.

Élhet-e ember sziv nélkül?

Nem.

mennek, mert pl. Budapestén nincsen annyi és oly nagy iparvállalatunk, melyekben annyian alkalmazást nyerhetnének. A vidékről nem szólnak, mert a centralizáció elvével fogva mindenki Budapestre törekedik mi haladásunkat szintén megakadályozza. A legtöbb iparvállalatnál vagy kereskedelmi cégénél meg nincs is a jövőjük biztosítva.

Ezekben rejlik többnyire a baj!

Vegyük csak a külföldet, pl. Németországot. Ott 1000 és 1000 oly nagy iparvállalat és kereskedelmi intézet van, melyeknek saját külön orvosaik, — ügyvédek, mérnökeik, vegyészeik stb. tisztviselőik vannak.

Sőt nagyon sok gyár a munkások gyermekei részére berendezett iskolákban több tanítót alkalmaz.

Mindenféle kvalifikációju ember talál tehát egy ilyen nagy vállalatnál alkalmazást, még pedig olyat, melyből szépen meg is élhet.

A kereskedelem és ipar fejlettsége hiányzik tehát, nálunk és a — felvilágosodottság! Azt az idegenkedést kellene kiirtani a magyar nemzetből, melyet e két ág iránt tanusít.

A míg tehát iparunk és kereskedelmünk rendszeren kifejlődve nem lesz, a míg egy kicsit fel nem világodosunk, a proletárok száma egyre szaporodni fog. E. V.

Egynehány, a selmeczbányai bányászatot érdeklő kárba vesztett jó tervről.

Az utas, ki sokat látott és sokat hallott, sokról is beszélhet.

Ebben a helyzetben vagyok én is, ki *negyven éves pályafutásra* hivatkozhatom.

Ezen hosszú pályafutásom kezdetén a ribniki zúzófélgéylőséghez kerültem, ahol többi között, azon adatok birtokába is jutottam, melyek alapján a Swaicer-zúzó nemcsak valóban kiépítve lett, hanem a mely adatok alapján, még egy másik, ennél jóval nagyobb zúzóknak, — az úgynevezett „prencsfalusiak” — a kiépítése is tervbe vétetett.

Meggyőződve lévén arról, hogy ezen adatok közlése köztetszésre fog találni, természetem azt meg azon oknál fogva is, hogy utódaink is kellőképen tájékozva legyenek azon óriási vállalatiránt, melynek

Szeretnie kell valamit, valakit, mert „aki nem szeret, a halálban marad”, mondja az irás.

Gondoljatok-e, hogy végzett maturitást négy évig tanítanak bölcsészetre, történelemre, nyelvekre, lelki sebeszetre, hogy végre ő maga az emberiség leghitványabb alakja legyen, olyan ember, aki nem szeret?

Ő lemond az isteni fényről, az atya hatalmáról és mit kap cserébe?

Talán ferlikártyát? Vagy sörös kancsót, cigarettát? Vagy szöszéket, tanári katedrát? Neveléses!

A szöszék, a parochia, a katedra nagyon hideg és nem melegíti az embert.

A melegnek benn kell lennie, különben jaj az embernek.

Ha elvették az életemet, csak életet kérek és nem mást. Ha elvették a szemem világát, csak újra világosságot kérek, szívért szívet, szeretetért szeretetet.

S mi ez?

Atyaság, a mely lelkeket hoz életre, korlátlan hatalom, hogy elvesztett embert visszaadjon céljának, rendeltetésének, hogy kicsavarja a revolvert fiatal legények kezéből, gyufaoldatot, lugot, hogy sineiből kinyitott vonatot visszazökkentsen utjába. Szóval a lélek szerelme a haldokló lélek iránt.

csekély részbeni megvalósulását, a Swaicer-zúzó kiépítésében találjuk.

Tudjuk, hogy a Selmeczbanya környékén fekvő tavak vize, a hodrusi és vihneyi tavak vizeinek kivételével), a város-völgyön (Stadtgrunden Thal) át, Szent-Antal felé és innen Berencsfalván, Némethin stb. át az Ipolyba folyik.

Ezen vizek már a Steffultói völgy alatt együtt vannak és tekintélyes voltaknál fogva, kellő alapot nyújtottak *olyan zúzó tervezésére, melyekkel a selmeczi bányák összes zúzóterzeit feldolgozni és a zúzóüzemet összpontosítani lehetne.*

Ezen célt elérésére azonban tekintélyes és magasra levén szükség, a vizek felhasználása csak Szent-Antal alatt vehette kezdetét és mint legalkalmasabb hely az első zúzó kiépítésére az kínálkozott, melyen a Swaicer-zúzó valóban ki is épült; amennyiben az Illés-falva felé elterülő „Cista voda” nevű mellék völgy a zúzóüzemhez okvetlen szükséges tisztáló vizet kellő mennyiségben szolgáltatja.

De ez nem volt még az egyedüli ok, mely a tervezőket Szent-Antal alá vitte; mert hiszen ily óriási vállalatok létesítésénél egyszerűségi az illető gondoskodni, hogy ne csak a selmeczbányai, de a szelaknai és a hegybányai bányákban termelt zúzóérczeket is a legutányosabb uton lehessen a zúzóhoz szállítani és ezen célt elérésére a vidék terpezviszonyai majdnem csodaszamba menő módon mintegy közreműködtek; amennyiben a „Cista voda” völgy azon helye, melyben ez a szent-antali völgybe nyílik, már jóval mélyebben fekszik, mint a Ferencz császár altáró azon része, mely Pjerg-aknáktól Lipót-akna felé és innen Károly-aknához továbbá Miksa-, András-, Erzsébet-, Mihály- sőt a steffultói István-aknához és még a Mária és Ferencz József aknához is vezet.

Egy pillantással a selmeczi bányavidék átnézeli térképére leolvashatjuk ugyanis, hogy a „Cista voda” völgy azon része, melyben ez a szent antali völgybe nyílik 390 méternyi magasságban fekszik az adriai tenger színe fölött és hogya Selmeczbanya és környékének magassági cóták jegyzőkönyvecskéjét elővesszük, akkor csakhamar kiolvashatjuk, hogy a Ferencz császár altáró a Pjerg-aknában 391.661, az István-aknában azonban már 409.177 méternyi magasságban fekszik az adriai tenger színe felett.

Tervebe vétetett tehát, hogy a Ferencz császár altáró mint felszállító nyílás szerepét és hogy ezen a fentjelzett bányák összes zúzóterzeit a „Cista voda” nevű völgybe, az ott kiépítendő „Swaicer” vagy „Klorvasser”-zúzóhoz vasuton vagy lóval elszállíthatók legyenek, mioknál fogva a Miksa- és István-aknák között fekvő úgynevezett Miksa-aknai fedővázat, Ignác-aknái és még ezen túl is 600 méternyre tovább hajtva lett, itt azonban ennek irányá olymódon megtörve, hogy ezzel a Swaicer-zúzó közelében telepítendő Ferencz császár altáró nyílását czélbavenni lehessen.

De megengedik-e az emberek, hogy egy pap velük ilyen belső, kényes viszonyba lépjen?

Nyilatkoznak-e, panaszokdnak-e, mondják-e, hogy itt meg itt nagyon fáj valami?

Nem pirulnak-e? Nem szégyenlősek-e a művelt férfiak, a szép leányok, az éltes anyák?

És hiszik-e, hogy egy igénytelen nőltlen halandó rajtuk segítsen?

Ezt kérdik tölem sokszor négy szemközti kíváncsiak.

Felelet: valamint egy diplomás professor büszke az ő viruló gyermekére és ezt *Istennek köszöni*, nem pedig tanári oklevélnek, úgy érzi a pap is, hogy kezei közt életet kap a holt, hogy atyává lesz, de ebben semmi része nincs sem a maturának, sem a theologia negyven vizsgájának, hanem annak a *teremtő hatalomnak*, mely a menyhől az ősz ember kezén szivargott át a könnyező ifjuba.

És a lelkék, azok nagyon szerelmesek a pap lélekbe, sűrűn keresik a teremtő atyát mert haldokolnak, keresik a szerelmes férjét, mert fáznak és éhesek.

Jaj más papoknak és a kaczerkódó lelkeknek. Mindenki megveti őket.

Hidvéghy Árpád.

Ezen nyílás 403-470 méternyi tengerfeletti magasságban lett telepítve és az altáró oly méreteknél a hegyesbe hajtva, hogy két vágánynak a fektetésé vált volna lehetővé, melyek egyikén csak a megföltött másikon csak az üres kocsiakat szállították volna, és miután a Swaicer-zúzó magassági cótája 390, az altáró nyílási és a zúzó közötti szintkülönbség tehát 403-470 — 390 = 13-470 méter lesz; és kedvezően kihasználható szintkülönbség azt eredményezte volna hogy az altárói vasut folytatásába eső külpálya, éppen az első zúzó padlásszintjével esett volna egybe!

Az altáró hossza István-aknáiig számítva 4500 métert tett volna ki és miután az István-aknai bánya Ferencz császár altáró szintje 409-177, az altáró nyílása pedig 403-470 méternyi magasságban fekszik a tenger színe felett, — a szintkülönbség:

409-177 — 403-470 = 5-707 métert, tehát a szállítópálya talpemelkedése 0-001-3 métert vagy és az előírás szerinti 1-3 millimétert tette volna ki *méterenként.*

Hogy az altáró átvágása légpangás okozta akadályokba ne ütközzék, az István-aknáról, elterülő részében a közlekedést nemcsak Ignác-aknával hanem a vajatvög előrehaladtával még egy 133-65 méter mély fúróluk, melynek helyét, kint a külön, egy vascső jelenleg is jelöli.

Miután a Swaicer-zúzó felszerelése 66 drb 168 kilogramm nehéz zúzóvasból állott, melyeknek évi zúzóképeségét 100-000 q-ra becsülték, a fentjelzett bányák azon évi termelése mely a Swaicer és a prencsfalusi zúzóban feldolgozandó lett volna 400-000 q-val véteztett számításba. A Swaicer-zúzóban fel nem dolgozható zúzóérczek, melyek 300-000 q-t tettek volna ki, egy ezen zúzó közelében kiépítendő görgőbe lettek volna zuhinthatók, hogy a vasuti kocsik ebből kényelmesen megtölthetők és egy a Berencsfalva felé elterülő völgy bal partjára fektetett sínpályán az u. n. prencsfalusi (Berencsfalvi) zúzóhoz elszállíthatók lettek volna, mely utóbbi zúzóknak a felszerelése 192 darab 140 kgr. súlyú vasból állott és a melynek kiépítése 157023 pengő forint és 42 krajczárba került volna.

Ez volt a bánya és a zúzóüzemet érdeklő terv, melyhez még az is járult volna, hogy a két zúzó között kiépítendő fémkötőben a zúzó szerelészobából kikerülő maradványok elszáraztani lehetnek volna.

És a midőn a Swaicer-zúzó ezen terv szerint valóban kiépítve, altáró ennek nyílásától kezdve 400 méterre, István-aknától pedig 1280 méterre a hegyesbe hajtva, az Ignác-akna és a fúróluk lemélyesztése valóban keresztülvéve, a Swaicer-zúzó alatti vasut fektetve és a prencsfalusi nagy zúzó kiépítéséhez szükséges falba való kö, nemcsak termelve hanem a színhelyére fuvarozva is lett, — jött egy rendelet, mely ezen gyönyörű terv megvalósulásához szükséges további munkálatok azonnali beszüntetését parancsolta.

Azóta, — *annak pedig most már 58 éve!* azon zúzóérczek melyek a Swaicer-zúzóban dolgoztak fel, a Szt.-Háromság altáró szintjére, az az egy 150 méterrel magasabb szintre felszállva és innen, szekereken lovakkal, ökrökkel, az országúton egy két kilométerrel hosszabb uton elszállítva, mely képtelenség különösen a pacher-tárol bányából kikerülő ólmos készletek, — nem igen bírják el.

Az altáró ellenvajatvégeinek előrehajlása hogy melyik évben lett be szüntetve azt nem tudhattam meg; de tény hogy az átvándorú köz, már kisebb 3 kilométerrel.

Ha, — a géppeli fűrés alkalmazása mellett, egy vajatvégnél az egy évi előrehaladását csak 300 méterrel vesszük számításba, akkor ezen köz átvágása 5 év lefolyása alatt lett volna elérhető, mely időponttól kezdve, — tehát 53 év óta a fejtényem elszállítása már Ferencz császár altárón át, lóval, — *egész vonatokat képezve* vált volna lehetővé!

De egyszerűségi érdekessé is vált volna ezen 3 kilométernyi köz átvágása már ennyiből is, mert *érzékenységünk ezen részre nincsen átkutatva!* és hogy ez nem meddő, azt legjobban bizonyítják az úgynevezett „Ihrács” domb lejtőjén előtalálható hánnyok, melyek a volt bányamivelést árulják el és a melyről mesés dolgokat t. i. azt hallhatunk, hogy a török háborúk idejében, mint több más egy ezen bánya is elpusztult! A sok szerencsétlenség után visszamaradt, és a hányón előtalált deszerekéből egy kohóaltiszt (Bernasz) meg-gazdagodott volna stb. stb.

Ezek volnának, úgy nagyjában azon mozzanatok, melyek elődeinket, a bánya- és kohó-üzem czélzerűbb berendezésére készítették és a mely mozzanatok vagy tényezők behatoltak tanulmányozása folytán, számokban kifejezhető volna azon *örvénnyel* melyben a magas bányakincstár ezen *terv megvalósulása esetében részesült volna!*

És hogyha elvgre még fontolóra vesszük hogy az ipoly-völgyi vasut Németi községi máris káptváre és a forgalomnak átadva is lett; a Némethiről Selmezbánya felé vezető vasútvonal pedig bizonyára legközelebb kiépítetténi fog! — akkor csak öszinte sajnálattal mondhatjuk kifejezést hogy ezen gyönyörű terv kárba veszett.

Gretzmacher Gyula.

HIREK.

— **Erzsébet emlék.** Hodrusbányán a Finsterlári bányamunkások közadakozásból egy díszes keresztet állítottak föl Erzsébet királyné emlékére. Az ünnepély felszentelése az emléknak pünkösdi ünnepén lesz.

— **Deputációink.** Folyó hó 15-én városunk három küldöttsége tisztelt négy miniszterrel a Sándor-utcai palotában s mindhárom küldöttség kapott ígéretet és pedig mint örömmel értesülünk ez ígéretnek olyannak, melyek beváltásra is kerülnek. Vasutgyi küldöttségünk Lukács és Hegedűs minisztereknél tisztelt s mindkettőt előlt Szitnyai József polgármester adta elő a város közönségének kérését és pedig oly hatással és meggyőzően, hogy az adott miniszteri válaszok kedvező voltára nagyon is befolyt az előadás. Mindkét miniszter megígérte, hogy a városnak valóban jogos és vitális érdekeit nem fogják szem elől tévesztetni s a lehetőség legelső határáig elmennek, hogy teljesíthessék a jogos kívánalmakat. A gymnasium ügyében Vlassics miniszternél Podhragay Pál prépost-plébános tolmácsolta a város közönségének óhaját, olyan beszéd kíséretében, a melyre lehetetlen volt tagadólag válaszolni. Kijelentette a miniszter, hogy ő amugy sent barátja a csonka intézményeknek s meggyőzőve az előadó szónok beszédje által arról, hogy a gymnasium fejlesztése kulturális szükséget, kihatásba helyezte a kérés kedvező ellátását. És hogy az ellátás kedvező és gyors lesz, reméljük azért is, mert Tarkovich államtitkár, a gymnasiumnak volt növendéke meggyőződéssel barátja ez ügynek. A bányászati és kohászati egyesület küldöttsége Lukács, Plosz és Vlassics minisztereknél tisztelt Solcz Vilmos egyesületi elnök vezetésével. A bányatörvény mielőbbi revizióját és akadémiáinknak egyetemi rangra emelését kérte e küldöttség. Az első kérésre kedvező az adott válasz — a bányatörvény reviziója készen van — az utóbbi kérés teljesítése azonban még hosszú idő kérdése lesz.

— **Harmadik vonat.** Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk a város közönségének egyik régi kívánsága teljesedni fog, mert a M. A. V. igazgatósága elrendelte, hogy Selmezbányáról Garamberzenczig még egy személyvonat közlekedjék és pedig úgy, hogy összekötésünk legyen a Garamberzenczén reggel 8 órakor levő expresszvonattal, mely Budapestre déli 12-35 perckor érkezik meg. Az új vonat menetrend már a legközelebb jövőben életbe lép. Ugy halljuk, hogy e nekünk valóban nagyon előnyös M. A. V. rendelet kieszközölése Farbaký István orsz. képviselő érdeme, aki ezzel bebizonyította, hogy nem csak akar tenni a közönség érdekében, de tesz is.

— **Kinevezés.** Örömmel értesülünk, hogy erdész akadémiáink két tehetséges fiatal tagját előléptették. Ugyanis *Tuzson János* erdészjelöltet, erdészszé és *Tomasovszky Imre* lapunknak munkatársát erdészjelöltté léptette elő a földművelésügyi miniszter. Öszintén gratulálunk mindkettőjüknek a megérdemelt előléptetéshez.

Évzáró vizsgák a lyceumban. Lyceumunkban az évzáró vizsgálatok ez évben valamivel hamarabb lesznek a rendesnél, mivel a nyáron nagyobb mérvű átalakítások és bővítések lesznek a lyceum épületében. A vizsgálatok e hó 31-én kezdődnek és június 8-án már meglesz az évzáró ünnepély. Az érettség szóbeli vizsgálatok melyeken az egyházi elnök Farbaký István képviselő lesz, június hó 13-tól 16-ig tartanak. S azután megkezdődik az ífjúságra néve a váruvart nagy vakáció s a tanári karra néve az annyira megérdemelt pihenési idő.

— **Tanító-gyűlés.** A Selmezbánya Vidéki róm. kath. népnevelők egyesülete f. évi május hó 23-án Selmezbányán közgyűlést tart, melyre a tagokat és érdeklődő tanügybarátokat meghívja. A gyűlés tárgyszorozata a következő: Reggel 10 órakor szt. mise a szt.-Katalin templomban. A gyűlés megnyitása. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. Pénztári jelentés. Bachraty József t. értekezése „A direct módszer iskolánkban“ czimmel. Dalos József t. felolvasása. Indítványok.

— **A lövészegyetből.** Vasárnap élénk élet volt a lövöldében, a tagok szép számmal jelentek meg s új tagok is jelentkeztek felvételre. Jele az annak, hogy e valóban férfias sport újból fel fog lendülni városunkban. A lövészet eredménye is szép, mert 584 lövészre 384 körengység esik. Az I. díjat Mocsáry Béla, a II. díjat Heim Antal, a III. díjat Seidel Ágoston nyerte meg. Tudájuk még, hogy a lövész egylet a tekepályáját is helyreállítja s a választmány a munka keresztülvitelére Bernhardt Adolf egyleti tagot bizta meg s már ez garancia arra, hogy az új pályá mielőbb készen lesz s minden igényt teljesen ki fog elégíteni.

— **Választók összehívása.** A képviselő választók összehívását hétfőn kezdette meg a kiküldött bizottság, Platzer Jenő elnök vezetésével. Az összehívás ma ér véget. Eredményéről jövő számunkban beszámolunk.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A törvényhatósági bizottságnak rendkívüli közgyűlése lesz e hó 25-én, melynek tárgya az állami fogasztási adókra kivetendő pótdóra vonatkozó indítvány. A fontos tárgyu közgyűlésre előre is felhívjuk a törvényhatósági bizottsági tagok figyelmét.

— **Sorozás.** A sorozás e héten szombaton és jövő héten kedden lesz. A sorozó-bizottság pénteken délután érkezik ide. A sorozás sorrendjét mai számunk hivatalos része részletesen ismerteti.

— **Valéta-bál.** A bucsuzó harmad éves akad. hallgatók június hó 3-án rendezik a mindig igen jól sikerült valéta-bált. A zártkörű bárra széküldötték már a belépőjeggyel is szolgáló meghívókat s a rendezőség kéri azokat, a kik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy forduljanak Török Aladár valéta elnökhöz.

A bucsuzó akadémiáink névsora a következő: Török Aladar valéta elnök. Schmidt Lajos v. jegyző. Véssey Mihály v. pénztáros. Török István v. ellenőr. Acker Viktor. Albrich Frigyes, Bächer Adolf, Blasian Viktor, Bözer Jenő, Cserevny Gyula, Dérer Béla, Erdélyczy Zsigmond, Fábry Zsigmond, Frommeyer István, Gerő Gyula, Gombossy Gyula, Gronyik István, Horvika József, Huszth Aladár, Irinyi Aurél, Ivanovics József, Janovicszky Béla, Kadlik Rudolf, Klausmann József, Kohout János, Kovács Ferencz, Krslovánszky Imre, Králik Samu, Kuka József, Laekner Antal, Leidenfros Ernő, Letz Lajos, Moldvai Vilmos, Panigay Béla, Perezián Károly, Pfénningberger Felix, Popandron Jakab, Pour Richárd, Préfört Ferencz, Quirin Leó, Rakus Imre, Schifter Ferencz, Schmidt Jenő, Schmuck Hugó, Schulhof Gábor, Schwarz István Somogyi Géza, Starke Vilmos, Szalay Lajos, Szeőke Imre, Topczar Elek, Uhnák Márk, Urbán Arnold, Vöröss Jenő, Wagner Elek, Westhoff Károly, Wilhelm Frigyes.

— **Fagyos szentek.** A három félelmes szent: Szerván, Pongrácz, Bonifác napja szépen elmúlt a nélkül, hogy ártott volna, pedig igazán volt

okunk aggódni a tíz napig tartó folytonos esős, hideg időjárás után. Annál megkönnyebbültebben élvezük most a szép tavaszi napokat, a himes, virágos, márdaralos májüst.

— **Bíró-választás és más fölisztviselői állások betöltése** volt e héten nemes és nemzeti Steingrube nagy községben. Nagy hajszálhóval történt a dolog, mint a hogy illik is az ilyen nevezetes napon. A bírói pálcát Bakay kapta meg a község böleseinak határozatából, feőpenna Majerszky István derek polgár és főbakter Horváth Sándor lett. Ugy halljuk, hogy a választás jó sikere nagy örömet keltett az egész nagyközség pogárai között, aminek külsőkép is nyilvánulás adódott.

— **Országos vásár.** Ez évi második nagyvásárunk e hó 23., 24., 25. napján lesz, és pedig 23-án, kedden, marhavásár, 24-én és 25-én szerdán és csütörtökön a kirakó vásár. E vásáraink élénkek szoktak lenni.

— **Ló tolvajlás.** Fehér holló számba megy ma a valamikor oly híres alföldi mestersége a lókötés, de megtörtént f. hó 15-én éjjel Belabányán. Simko József rovna lakos Besztercebányán vett egy gebét s azzal egész Belabánya alá jutott, ahol az éhes s fáradt gebét legelőre bocsátotta, akkor három fekete alak körülvette a lovat s egy-szerint szó nélkül elvezette Kecskés felé s a gazda még tiltakozni sem mert ez ellen. A nyomozás megindítottni.

— **Pünkösdi kirándulás.** A Magyar Turista Egyesület folyó hó 21-én és 22-én kirándulást rendez a pannonhalmi ezredévi emlékhöz, a Bakonyba és Zirzsure. A kik Szitnya-Osztály tagjai közül ez érdekes kiránduláson részt akarnak venni, sziveskedjenek Tirts Rezső urnál jelentkezni.

— **Közigazgatási bejárások.** Mint hírül adtuk már a Rónán épült nyaraló-épület bevonatlik a telefon-hálózatba, a közigazgatási bejárás e hó 24-én lesz. A Németi—selmezbányai szélesvágányu vasut közigazgatási bejárása pedig a jövő hó 5-én és 6-án tartatik meg.

— **Csaló könyöradamánygyűjtő.** A mult héten egy idegen fiatal ember hamis okmányokkal adományokat gyűjtögetett. Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy semmiféle adományt ne adjon olyanoknak, akik a polgármester vagy a rendőrségtől nem mutatnak fel engedélyt a gyűjtésre.

— **Cserebogár pusztítás.** A népdal bogara, a sárga cserebogár ez évben igen nagy tömegben jelentkezik s mivel e bogár nemcsak a buszszermeseknek mondja meg, hogy rózsája szereti-e, de emelet sok kárt is csinál, különösen a gyümölcsfákban, a rendőrkapitányi hivatal elrendelte a pusztítást és két krajczárt fizet egy liter cserebogárral.

— **Nagyot hallók figyelmébe.** Egy dús-gazdag nő, akit dr. Nicholson művész fűldobjával a nagyot hallástól és fűlungástól megmentett, Nicholson intézetének 20000 márká ajándékot adott, oly célzattal, hogy az olyan süket és nehezen halló szegények, akik nem képesek e mű fűldobokat megszerezni, ingyen kaphassanak segítségét kellemetlen betegségük ellen. Az ez iránti megkeresések a következők czimre küldendők: Nicholson C. D. Z. intézete. „Longott“, Gunnarsburg, London, W., Anglia.

— **Czigarettázók figyelmébe** a ajánljuk Mórathon czimű hirdetésünket.

— **Osztályorsjegyek** kaphatók Eichel Sándor utóda és Geiger Márk üzletében. Huzás már e hó 18. és 19-ik napján.

Eladó ház. Az Ocsovszky-utcában, teljesen jókarban levő ház, az emeleten hét, a földszinten négy szoba, parquetes padlók, kitűnő ivóvizet tartó szivattyus kút, külön mosókonyha, stb. **szabadkézből eladó.** — Czim a szerkesztőségben.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat.

Selmecz-Bélabánya szab. kir. város törvényhatóságánál egy tisztii orvososi állás betöltendő lévén, arra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állással a következő illetmények vannak rendszeresítve:

Évi fizetés 400 frt.

Lakbér-átalány 150 frt.

40 km kemény tizifa, házhoz szállítva.

Kiküldetések esetén 3 frt napidíj egész napra és fuvar.

Nyugdíjképeség.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerű, az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-ában előirt minősítésüket, valamint a tisztii orvososi vizsgálat letételét igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi május hó 31-ig annál is inkább terjesszék be, mert a később beérkezett kérvényeket nem veszem tekintetbe.

Ipolynyék, 1899. évi április hó 30-án.

Horváth Béla,
főispán.

2805. szám./rkp. 1899.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré teszem, hogy a folyó évi fősorozás május hó 20 és 23-án a következő sorrendben fog megtartatni és pedig: május 20-án az 1878. és 1877. évbéli születésű, május 23-án az 1876. évbéli születésű és az idegen illetőségű azon hadkötelesek tartoznak megjelenni, kiknek állítási lajstrom kivonatai ezen időpontig ide érkeznek.

A sorozás a városi vígadóban naponként reggel 8 órakor kezdődik.

Felhívom az érdekelt hadköteleseket, hogy fenti meghatározott napokon az 1889. évi VI. t.-cz. 44. §-ában előirt következmények terhe alatt, tisztán felöltözve pontosan jelenjenek meg.

Selmeczbánán, 1899. évi ápril hó 15-én.

Krausz Kálmán,
r.-főkapitány.

33833. sz. VI-a. Magyar kir. belügyminiszter.

Körrendelet

valamennyi törvényhatóságnak.

A Schomburg és Stegemann cég a Magas Tátrán aetherikus (illó) olajgyárat létesített, melyben a Tátra vidék túlelvélő fából és cserjeiből úgy gyárzelokra, mint kosmatikus használatra szolgáló készítmények állítatnak elő. Az országos közegészségi tanács megvizsgálván az említett gyár lenyű készítményeit, az illó törpefenyő olajat (olsum Pini Pumilionis) tisztának, a külföldi gyógyszerkönyvek követelményeinek teljesen megfelelőnek, s így gyógyszerelőknak teljesen alkalmasnak találta.

Hasonlóképen kilógástalan tisztának, s úgy hygienicus mint gyógyszerelőknak alkalmasnak találta a tanács az említett gyár előállította „Tátra erdőillat” nevű készítményt, mely úgy kosmatikus

használatra (mint u. n. szobailat) valamint belélegzésre (inhalatoria) is alkalmas és a „Törpefenyő fürdőkvonolat”-ot, mely gyógyszerelőknak, otthon készítenő fürdők előállítására czelszerűen használható.

Miután ilyenmő gyár hazánkban eddigelé nem létezett s a forgalomban levő aetherikus olaj készítmények tulnyomó része külföldről hozatott be, az említett hazai gyár készítményei pedig a külföld hasonló gyártmányaival minden tekintetben kiállják a versenyt, felhívom a törvényhatóságot, hogy a fentiekrol az érdekelt köröket orvosokat, gyógyszerészeket stb. megfelelően értesítse.

Budapest, 1899. évi április hó 17-én.

A miniszter helyett;

Jakabffy s. k. államtitkár.

24800. sz. A m. kir. pénzügyminiszteriumtól.

Körrendelet

valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóság (a fő és székvárosi m. kir. pénzügyigazgatóság kivételével) és a fő és székvárosi m. kir. adófelügyelő helyettesekhez.

A földmívelésügyi és a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urakkal egyetértőleg az 1898. évi április hó 3-án 25418. sz. alatt kiadott körrendelettel kapcsolatban, felhatalmazom a czímet hogy az 1881. évi XLIV. valamint az 1890. évi XIII. törvények alapján, a működési kerületében levő mezőgazdasági szeszfőzdek részére kormányhatóságilag engedélyezett azokat az állami kedvezményeket, melyeknek hatálya, kormányhatósági rendelettel, avagy a fentebb említett körrendelet értelmében (czim) által 1898. év végéig meghosszabbított, ugy szintén az 1890. évi XIII. törvényekben meghatározott s kormányhatósági rendelettel eredetileg már 1898. év végéig engedélyezett állam kedvezményeket a szóban levő kedvezmények kormányhatósági engedélyezésénél, a további kedvezményezést illetőleg a gyár berendezésére vonatkozó kikötéseknek azonban megfelelő figyelembe vételével az alábbi felvételek fenforgása esetében, a saját hatáskörében hivatalból, vagyis tekintet nélkül arra, adatott-e be kérvény ez iránt, vagy nem, az 1899. év végéig, még meghosszabbíthatja.

Jelen felhatalmazásom alapján a szf ban levő állami kedvezményeket a (czim), csak akkor hosszabbíthatja meg:

1. ha a mezőgazdasági jelleg az 1898/99. termelési időszakra is elismerteték, illetőleg elismertetik;

2. ha a szeszfőzde tulajdonosának, vagy bérelőjének, az illető kormányhatósági rendeletben megnevezett személyében, változás nem állott be

3. ha nem feli kétség ahöz, hogy az illető szeszfőzde, az eredetileg engedélyezett állami kedvezményeket, mely naptól kezdve, mely napig élvezte, és végül;

4. ha a kedvezményeknek 1899. év végéig való meghosszabbítása folytán, a kedvezmények össz. idő tartama, az 1890. évi XIII. t. cz. 3 §-ában megszabott tizenöt (15) évi maximumot meg nem haladja.

Minden más esetben, az eddigi törvényes gyakorlat lesz irányadó, vagyis a kedvezmények a felek részéről, a földmívelésügyi miniszter urnál kérelmezendők.

A most nevezett miniszter urhoz utasítandók az érdekelttek akkor is, ha a (czim) részéről a fentiek értelmében 1899. év végéig meghosszabbított kedvezmények lejártával, további kedvezményezésért esetleg a (czimhez) fordulának.

A fentiekhez képest, a (czim) részéről az 1899. év végéig meghosszabbított, illetőleg érvényesített állami kedvezményekről, az érdekelttek

ezuttal is végzősileg értesítendők az 1897. évi 10570. sz. alatt kelt körrendelettel leadott minta szerinti kimutatás pedig az eddig kivánt négy példány helyett, ezuttal hat (6) példányban, teljes pontossággal kitöltve terjesztendő késedelem nélkül ide fel.

A mennyiben pedig e jeien körrendeletem alapján a (czim) részéről intézkedés szüksége nem forgott fenn, nemleges jelentés teendő.

Végül ezuttal is annak a várakozásomnak adok kifejezést, hogy a (czim) a jelen felhatalmazásom alapján nyert ügykörben a legnagyobb pontossággal és körültekintéssel fog eljárni.

Budapest, 1899. évi márczius 27-én.

A miniszter helyet:

Aláírás olvashatatlan s. k. államtitkár.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1899. május 10-től 16-ig.

Halálozás.

Sorszám.	Az elhunyt neve.	Kora	A halál oka
1	Gönczi András	56 é.	hevenymajlob
2	Blázy Lajos	7 é.	hev. béluhurut
3	özv. Matusik Jánosné	71 é.	aggkór
4	Markulik Gusztáv	18 é.	tüdőgümökör
5	Kassiar Mátás	54 é.	tüdőgümökör
6	Huszik István	2 h.	hasi hagyamáz
7	özv. Szediak Antalné	60 é.	melhártyalob
8	özv. Ilcsik Józsefné	75 é.	aggkór
9	Laukó István	13 n.	görcsök
10	Gyuricza Máté	55 é.	tüdőgyulladás

Születés.

Sorszám	A szülők neve.	A gyermekek neme	Lakóhely.
1	Obernauer János Szpiska Mária	fiu	Selmeczbánaya
2	Mericza András Licskó Amália	fiu	"
3	Prokay Mátás Hirschner Erzsébet	fiu	Rovna
4	Javorszky Antal Kassiar Anna	leány	Bélabánya
5	Fuszak János Pavol Mária	fiu	Hodrusbánaya
6	Szlanecok Mihály Jánosok Erzsébet	fiu	Steffulló
7	Obernauer Mihály Fábry Mária	fiu	"

Kihirdetések.

Sorszám.	A kihirdettek nevei.	Lakóhelye.
1	Benyó János Hrcsjár Anna	Lenge Selmeczbánaya
2	Lányi József Jelenek Erzsébet	"
3	Licskó János özv. Gresner Mártonné	Steffulló

Házasság.

Sorszám	Az egybekelték nevei	Lakhelye
1	Hustava Pál Lupták Kati	Selmeczbánaya
2	Szader László Obernauer Mária	"
3	Daubner János Nemetz Anna	Rovna
4	Czimra Antal Böhm Erzsébet	Selmeczbánaya Hodrusbánaya

Hazai gyártmány!

Lábbal tiporva

lesznek a padlófénymázak, miért is tartósságot igényelnek. Aki néhány krajczár megtakarítása végett csekélyebb értékű gyártmányokat szerez be,

az **pénzét az ablakon szórja ki.**

Nálam csakis az általánosan jónak elismert **padlófénymázak** kaphatók:

Schramm Kristóf lakk- és kenze- * * gyáraiból * *

Győr, Bécs, Simmering, Majna melletti Offenbach

Schramm Kristóf-féle kezesség mellett tiszta borostyánlakkból készült **padlófénymázai** tartósság, fényük és keménységük tekintetében valamennyi versenyyártmányt felülmulnak. A sok értéknélküli utánzások miatt kérem arra ügyelni, hogy minden dobozon Schramm Kristóf neve rajta legyen.

Továbbá: mosható zománc-festékek elegans színárnyalatban, mindennemű háziszerek, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosó-szerekények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománcozására konyhákban és fürdőszobákban. — Copal butorlakk, Copallakk belső használatra, Damarlakk, Bórlakk, Száritó-firnisz, Puliturlakk, Vaslakk és Brunolin, mely előbbi mályos butorokhoz használják, ugyszintén a többi lakkfélék valamennyi iparágak számára.

Különlegesség: kocsigyárosok és kocsifényezők részére Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestellak, Schleif- és Lazurlakk eredeti 1 kgrammos dobozokban.

Kapható:

Takáts Miklós fűszerkereskedésében, Selmezbánya.

Alapítottatott 1878. évben.

Hazai gyártmány!

A nagy krach

New-York és Londonban nem kimélte meg az európai száraz földet sem és azért egy nagy ezüstáru gyár inditativa érezte magát, hogy az egész készletét csak a munkarévi kis kárpótlása ellenében eladja. — En felvagyok hatalmazva ezen megbízást teljesíteni, miért is csupán 6 frt 60 krét küldöm a következő tárgyakat:

- 6 darab finomabb asztali kést valódi angol pengével,
- 6 darab amerikai szab. ezüst-villát egy darabból, evőkanalat,
- 12 " " " kávékanalat,
- 1 " " " levesmerőt,
- 1 " " " tejmérőt,
- 2 " " " tojáslerleget,
- 6 " angol Victoria-falcát,
- 1 " igen hatásos gerygyatartót,
- 1 " teaszűrőt,
- 1 " finom ezüskorszórót,

44 darab összesen csak **6 frt 60 kr.** Ezen 44 tárgy előbb 40 friba került és most csak **6 frt 60 kr** minimális áron kaphatók. Tisztító por hozzá **10 kr.** Az amerikai szabad ezüst egy kívül-belül fehér fém, mely ezüst színét 25 esztendőig is megtartja, a miért kezeskedem. Annak bizonyosságául, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magamat, bárkinek, kinek az áru nem teszlik, a pénzt visszaküldeni. Senki se mulassza ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

nász- és alkalmi ajándék

továbbá minden jobb háztartásban kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-nál

az egy. amerik. szab. ezüstgyárak kiviteli áruházában. Bécs, II. Rembrandstrasse 19/VII. Telefon 7114. Szétküldés utánvétellel, vagy az összeg előleges be- küldése ellenében.

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészégi fém)

Kivonat az elismerő levelek ezreiből: Megkaptam a küldeményt és meg vagyok elégedve, kérek újból egy küldeményt 6 frt 60 krért. Kolozsvár, Bánffy báróné. A küldeményt megkaptam, nagyon megfelel. Gaad, 1898, szeptember 1. Cholek Gudenus C. grófnő. A készletet megkaptam, igen meg vagyok elégedve, kérek nagyobb küldeményt, — Budapest II. Fő-utca 7. Dr. Paiker Alois, cs. és kir. katonarvos, stb. stb.

Kérem Kristof Schramm-féle felíratra ügyelni, mert csak az a valódi.

Kérem Kristof Schramm-féle felíratra ügyelni, mert csak az a valódi.

Teljes konyhafelszerelés.

CSIBA ISTVÁN

vaskereskedő
SELMECZBÁNYA, FŐTÉR.

Ajánlja dusan berendezett

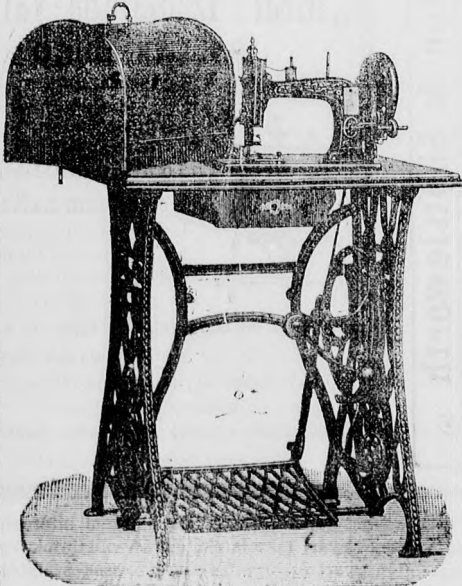
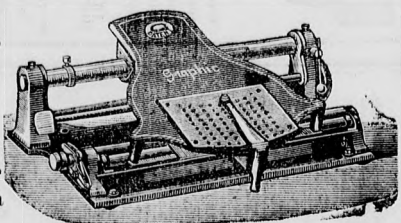
VASKERESKEDÉSÉT,

melyben raktáron van mindennemű, a vasüzlet körébe tartozó áru. Egyedüli raktára a Singer- és Howe-féle családi és karikahajós, iparosok részére való

varrógépeknek.

Eladás részletfizetésre, öt évi jótállással.

Egyedüli raktára a „Graphic“- írógépnek. Egyedüli raktára a MAUTHNER-féle kerti és gazdasági magvaknak.

A tavaszi időnyre való kerti és mezői gazdasági szerszámok nagy választéka a lehető legjutányosabb árak mellett áll a t. közönség rendelkezésére.

Írógép- és varrógép-raktár.

Nyomatott a laptulajdonos Joerges Agost, özv. és fia könyvnyomdájában Selmezbányán, 1899.

Kályha-raktár.

Mauthner-féle magvak.